24 August 1954

MEMORANDUM FOR: Acting Chief, SR/2

SUBJECT:

Transmittal of Latvian Text Material; Subject, "Kolonas Organizatori un Vaditaji" (Colonial Organization and Management).

REFERENCE:

SR/2 Memorandum dtd 17 August 1954.

The enclosed material which was forwarded to this Base for translation under the referenced memorandum is returned to your office. A reproduction has been made which will be used for translation purposes.

Chief, SR/DOB

DECLASSIFIED AND RELEASED BY CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY SOURCES METHODS EXEMPTION 3828 NAZIWAR CRIMES DISCLOSURE ACT **DATE 2007**

KOMUNISTU 5: KOLUNAS ORGANIZATORI UN VADIT...

Sakará ar darbu esmu nonákusi vidé, kur liela kom. 5. kolona. Vina nav plaśa árpus éis pilsétas, bet te vina tura savá izricíbá vairákas fabríkas un
ari vairákas iestádes uznémumus. Starp kom. agentiem ir ari laudis, kas
savu iesaistísanos 5. koloná uzskata par savas dzíves lieláko krustu. No
tiem, un ari no tiko iekluvušiem šai koloná, kas nav vél péc komunistu noteikumiem disciplináti lai nosléptu ko redz un dzird jaunájá, demokratiem
tik neiedomajami savádájá, komunistu konspirativajá vidé, ir iespéja
daudz ko uzzinát par 5. kol.

Tádá kárta man ir izdevies daudz ko uzzinát par kom. slepenajám lietám brívajá pasaulé un gribu toupateikt demokratiem, lai vinus brídinátu no iesaistíšanás šai kom. slepenajá koloná resp slepenajá ar-mijá, kas nav nekas cits, ká brívíbas un demokratisma kaprace.

Kom. centris netaupa ne púles, nedz lídzeklus savas 5.kolonas izvérśanai brívajá pasaulé .Par šís kolonas virsvadíbas izglítíbu tas gádá ar
lielu rúpíbu un izglíto to péc "zinamas programas.Kom. centrá pastáv
šim nolúkam vairákas augstskolas.Tás sagatavo specialistus 5.kol. lietás
kuri péc izglítíbas beigšanas tiek zem visdasádakajiem títuliem iefiltréti
svešás valstís jau iepriekš viniem nozímétás vietás. Sís augstskolas neaizmirst sagatavot 5.kol. specialistus nevienai tautai, neviená kontinentá.
Sinís augstskolás uznem vienígi jauniešu izlasi.Tádá kártá tur jetiek
vienígi loti apdávináti jaunieši: labi psichologi, spéjígi uz/valodám,
attapígi un apkérígi un kas viegli orientéjas gluži svešá vidé un neredzétos apstáklos.Katram uznemama gan ari jabút pérliecinátam komunistam
un tieši tádam,kas savas komunistiskás párliecíbas dél,gatavs iet návé.

Sinís P 8-bas augstskolás máca: Marksa- Lénina-Stálina mácíbas, komunisma vėsturi, sociologiju, psichologiju, masu psichologiju, un izejot no negatívá viedokla ari demokratiju strukturu, to partiju būtíbu un politiku,tad arī tās zemes valodu, vēstubī un tautas mentalītatī,kurp paredzēts audzeknus péc sútít slepenajá darbá. So augstskolu programa ir leti plaša un tani ietilpst ari informacijas dienests, demonstraciju sarikošana un vadíba, sabiedrisku darbinieku sakúdíšanas un sanaidošanas panémieni ar to vissíkakajám detalám , visa veida terrori un sabotažas, kádi tiek uz pavėli no augšas praktizėti kem. no kom. 5.kol. privo valstu darbinieku personigo vájibu pétisanas un izmantosanas panémieni u.t.t. Sinis augs stskolás ípatnéjáká mácíba ir tá, kura ieráda ká radít kom. agentos brívajá pasaulé párliecíbu par to, ka PS-ba ir jau tik varena un spécíga ka tá nav vairs ne no kádiem citu valstu blokiem vai apvieníbám uzvarama ur un ka tapéc ir jau drośs ,ka P S-ba un lídz ar to pats komunisms paliks pasaulė mūžigi un ka tapėc ik katrem agentam vajadzigs droši justies un ar energiju gatavoties ózkurtejušás, vecás pasaules galígai pieveikšanai lai tádejadi átrák atbrívotos celš komunisma tévu paredzéta kom. globálá valsteij.

Manager and the second of the

Ari paśu dzívi P S-bá min audzekni iemácas notélot sim atiski apgarotu, kura gan nepatikot kapitalistiem un tie gatavojoties tás táláko augšupeju pártraukt , kapéc ari kon. bijuší piesardzíbas dél apvilkt apkárt savám zemém aizkaru. Un kaut tas ir melu kvintesence, tad šie kom. augstskolu beigušie to visu tomír párness uz brívo pasauli un ká ístu patiesíbu noliek priekšá kom. 5. kolonai tálák mácíšanai. jaunievilktajiem šai koloná.

Bez min. veida augstskolám P S pastáv vél daudzi, gan ar šauráku programu, 5.kolonas specialistu kursi.No tiem nák šauráka veida specialisti 5.kol. lietás. Šinís kursos uznem ari strádniekus, bet izlasa gan inteligentákos.

Spéjígáko un inteligentáko uuznemáana kom. 5. kol. specialistu skolás, paráda ka kom. centris uztic savas, slepenás lietas kolonas veodošamu brívajás valstís vienígi spéjígiem un inteligentiem laudím.

Sie labi izskolotie 5.kol. "lielmeisteri" nonákuši no P S svešás valstís, aizvien rod iespéju savas plašás zinášanas túlák nodot vietéjai izlase lasei resp vietéjai inteligences izlasei.

Tomér mu tie laiki jau garám, kad kom. centris varéjá viegli savus slepeno lietu specialistus izvietot svešajás valstís Rietumos, un tapéc tas tagad pacenties nodibinít tur uz vietám lídzígas skolas un kursus. Tá pastáv 5.kol. organizatoru "vadítáju un skolotáju kursi tanís valstís, kur kom ir liela brívíba un kur tiem jau sadabúnami attiecígu skolotáju kadri. Sí skološanás notiek zem citas, legalas izkártnes, ar pártraukumiem bagátu-mácibas-laiku vai ari vairákkártígi mainot vietas. Tie notiek nelielás grupás un visparasták atpútu namos, panzijás, stádionu blakus telpás, reizém ari universitasu laboratorijás, kafejnícás 1.t.t. Reizém vairakas kursantu grupas sanák kopá viesnícá "kur piesaka kádu jubilejas svinésamu un kursanti ieronas ar píkém.

Temér neskatoties uz bieżo kursu vietas mainu un lielajiem "atpūtas" laikiem, kursanti iznem visu to, ko kom. centris attiecīgā programā paredzējis, un kursanti iegūst nepieciešamās zināšanas 5. kol. noorganizēšanai, vadībai un jaunagentu skološanai. Ka šie kursi apmeklētājiem daudz ko iedod, pēc redzams vinu darbībā., un kur vien šī kolona ieviešas, tā vinas vadība to īsā laikā izvērš plašu un padara to visai spraigu savā darbībā. Labi sagatavotie organizatori aizvien spēj izpētīt un apsvert kur kā kolona dibinama un kur kā laudīm iedvest ticību komunismam un ilgas pēc kom. glob. valstā un degsmi strādāt tās labad resp degsmi graut savu dzimteni lai tādējādi padarīt to vaju un pēc sagraut toā to pavisam, lai uz tās drupām paelt paceltos kom. sarkanais karogs ar āmuru un sirpī.

Mana darba kolege, ierédne, atradusi maní uzmanígu klausítáju par komunisma gran nákotni "klásta man bieži priekšá varavíksnaimus régus, ko apzímě par komunisma nákotni. Reizém atkal vina pastásta man isteníbu par 5. kol. lietám, ko lielá labsajúta par šim lietám nelauj tai visu paturétá sev. Tá kádá diená vina saka": Tas te mísu sefa.

3

panemot vairākus tādus pagarus noguruma atvalinājumus nobeidza augstos jaunas pasaules cinitaju kursus. Vins apmetas tas tur klusas universitates pilsétas te viená, te otrá vasarnícu rajoná , lídz kursu nobeidza, kopá ar nelielu grupu biedru, vairumá ierédnu un skolotáju. Zinéms, tur ir vél citas grupas, un krietni daudz kursantos ir studentu. Šie lielu specialistu vadītie kursī iedod isto jēgu par .komunisma diženumu ,tā autorītāšu genialitati un vispār parāda komunisma dzilumu un nepieciešamību to ievest visá pasaulé. Sie kursi ari atraisa jaunás pasaules cinitájus no mechaniskas darbíbas péc instrukcijám un piedod visai šai darbíbai dzívu elpu un mudina śai darbá ielikt drosmi un sparu. Vienigi šie kursi iespéj nolikt pienácigá apgaismojumá lielás nákotnes lietas un un slepenás darbibas lielo nozími izkurtéjusás pasaules sagrausana, lai átrák uz tás drupám varétu uzsákt savas gaitas kom. globalá valsts.Tikai loti 261, ka šos kursus var apmeklét vienígi skoloti laudis un pietam vél iz tiem izmeklé tos, kurus tura par loti apdávinátiem no dabas. Zináms, visiem kursantiem ir jab būt jau strādājušiem slepenajā darbā. Mūsu šefs atbilst visiem šiem noteikumiem un tapéc viné uz kursiem tika aicináts.Un tagad viné ir ká liela cinas spara pieliets un sakas dzīvot vienīgi komunisma veicināšanas labad, Tagad ar vinu par sím lietám runátics ir vesela bauda un vins aizrauj sev lídzi ká uguns. Ari es mupat tiku lielo kursu apmeklétajos ierindota hákosá vasará dosos uz to tur piejúras universitates pilsétu lai iesáktu kursus apmeklét.Esmu laimíga un jútos pagodináta ka esmu tikusi śo isredzēto rindás. Tas dubulto ari mamu gribu strādāt vadības norādīto, lai es tádéjádi ari tiesám izpelnítu to lielo godu, káds man nu tiek parádíts.."

Kcm. 5.kol. organizatoru un vadítáju kursi parasti notiek brívo valstu universitasu pilsétás vai to tuvumá, jo jaunátne un tieši izglítotá jaunátne ir 5.kol. vadíbas visiekárotáká. Tá ir katras tautas nákotnes sáls un komunisti visiem spékiem censas padarít so "zemes sáli" par saviem balstiem. Un cik daudz studentu pasas attiecígas valsts, ká un cik no svesám valstím uz attiecígo universitati nákuso studentu, pabeidz reizé ar studijám ari slepenos, komunistu augstos, kursus, kas to gan pateiks?!

So kursu beigu posmá, cik man zináms, pastáv nozarojumi: vieni specializájas par 5.kol. oraganizatoriem, ořti par vadítájie un trešie par jaunagentu un "Komunistisko tíklu" (aba veida) skolotájiem. Lai gan sisám vajadzíbám kom. centris piegádá síki izstrádátas un neskaitamas reizes párbaudítas instrukcijas, tad tomér šis pats centris raugas lai ar instrukcijájríkotos péc iespájas specialist vai vismaz inteligenti laudis un tádá kártá instrukcijas tiktu pareizák tvertas.

Koministiská audzinášana un skološana ir loti ciets rieksts un ne katris agents var to parkost. un tapéc šim uzdevumam 5.kol. vadíba aizvien cenšas iedebút 5.kol. laudis ar paidagogisku izglítíbu, kurus vél tad apmáca attiecigos slepenos kursos,ká jau minéju.

Particular and control of the contro

isumi apstásimies pie 5.kol. rajonu vadítájiem. Tiem ir dažádi tituli, bet tie kiek ari dévéti par rajonu lielajiem funkcionáriem. Tie darbojas lielákos vai mazákos 5.kol. rajonos , atkaríbá no šís kolonus blívuma, un katris no tiem iztaisa sava rajona komandieri, jeb pareizák sakot, sava rajona sirdi , jo piedod dzívíbas impulsu 5.kol. darbíbai visá savá rajoná.

Lielo funkcionáru vidú ir daudzi ar magistra vai un doktora grádiem, bet ir ari ar zemaku isglítíbu, gan azzvien labu "izglítíbu, kurai vél pievienota" plašaskem komunistiskás zinášanas. Vini visi prot organizét un ríkot un máksavos, no augšas dotajos uzdevumos, ielikt savas komunistiskás, ká ari savas, parastajás, augstás skolás iegútás zinášanas un savas dabas dotíbas. Savá darbíbá vini aizvien ir neatlaidígi, pau'z cietu gribu, izturíbu, pacietíbu, un reizé savaldíšanos un šarma pilnu stáju pret sievietém un ir galanti (škietami) pret ik katru. Vinos nav ne kripatinas no tás krievu veco rekolucionáru bravurígás stájas, kad škita ka tie ar dúri cer apgást visu pasauli.

Lielo funkcionáru vairums ir jau ne skolas se laiká no komunistiem klusíbá mácíti kom. zinášanás. Péc tie ir beiguši 5.kol. austos kursus un daži no viniem péc vél guvuši slípéjumu savai komunistiskai izglítíbai P.S-bá, turpuhodoties ká sportsmeni, strádnieku párstávji, tirdzniecíbas specialisti u.t.t.

So funkcionáru rícíbá ir vairáki fabríku, lielu uznémumu, iestážu, kooperatívu un mazo rajomu funkcionári. un vesela virkne jau ilgi párbaudítu agentu-sakarnieku. Te pastáv pakápju sistéma un ap lielo funkcionáru ir izveidots ísts labirints, kuru zina nedaudzi. Vairumam agentu vimu augstá vadíba ir nezináma_{Tá} reizém agenti pazíst lielo funkcionáru ká agentu, bet nezina ka tas tieši ir vimu lielais priekšnieks. Lielais funkcionárs pavéles nodod nedaudziem, kuri ríkojas tálák «Visbiežák vinš stájas sakaros ar pašiem agentiemáká padomdevéjs sarežgítás e vai briesmu pilnás situacijás.

Katra agenta tiešáis priekšnieks un ríkotájsa ir vina vadítájs, kurš tiek nozíměts ik katram ag. jau pie nonákšanas 5.koloná.un tas savukárt noráda agentam páréjo priekšniecíbu, kuras rícíbai tam obligati japadodas.

Zinesos laiks posmos lielais funkcionárs uzdod agentiem cauraust visus sava rajona iedzívotájus t.i.uzdod tos pamatígi izspiegot. Šiní darbá obligati japiedalas katram agentam un janodod norádítá vietá spiegošanas rezultáti, piekam dasas, norádültas gimenes vai personas, katram agentam japatura pastávígá novérošaná.

Visbiežák pielietotá lieléo funkcionáru pavéle skan šádi: Vest intensívu un neatlaidígu kluso, zem 4 acím, agitáciju un gádát par agentu pieaugumu rajoná, jo tá ir stingra kom. centra prasíba."

Ar rajonu caurausanu katram lielajam funkcionaram ronas skaidris par skats par vina rajonos dzívojosiem laudím. Tá tiem ir skaidris un nu tie zina kur mít komunistiem simpatizéjosie, kur indiferentie, kur bistamie antikomunisti, kas strádá drosíbu iestádés, ar ko tie satiekas, kur grozás lielie valsts un pasvaldíbu ierédni, un varétu ar daudz ko funkcionáriem ·lielie valsts un paśvaldibu isredni, un verétu ar daidz ko funkcionáram palidzét, ja vien tos iedabútu kom. 5. kol. Tá funkcionára uzzina arijkur mít pádejá laiká ejá spájígia jaunieši, tas loth intresé funkcionáru, jo ja tos jau laikus jedabún 5. kol. otad in izredzes i tos izve idot par teicemiem 5. kol. "lielmeisberiem." Tá péc katras rajona iedzívotáju caurausahas dižajam funkcionáram ir atkal bilde skaidrákā par visiem rajoná dzívojosiem laudím un viná zina kur uzsvaru likt agitacijai, un vispár tam vieglák ríkoties. X

Pavirši skatoties liekas ka viņam pietiktu ja viņā ziņa savā rajonā mītosos politikus, izcilākos sabisdriskos darbiniekus un nasamierināmos antikoministus un liek tos saviem agentiem nieskatīt raizēm. Bet tas ir lielājām rinkcionāram dandz par maz, tam jazīna visi iedzīvotāji un arī vinu politiskā nostāja. Jo visa viņā viens nespēj aptvert un tam atminas bagati agenti šai lietā norīkoti palīgos.

Káds visiem zináms komunists, kad párcélás uz citu dzíves vietu, es tam novéléju tur sekmígák strádát un sméju ka te vina komunistiaká darbíba aizvien dabujusi atboti. Viná man atteica: "Nesmejiet viss, es savu uzdevumu veicu un zináju pat kas no man norádítá zájena aizbrauca atvalinájumá." Lielais bija ar mani loti apmierináts un zinája ka neviens kaitígs elements nenometisies maná rajoná, par kuru es man nebútu síku zimu. Nemaz nebija vajadzíga speciala mana iecirkna caurausama, nekádi izpalígi novérosaná, es tiku galá ar maná rásíbá escélem nedaudziem."

Vinam taisniba, lielais funkcioners prot attiecigos postenos norikot attiecigi spéjigos.

Lielais funkcionárs aktivizé agentus agitacijai. Kolonai vajadzigas masas, ir jau specialistu tikdaudz ,ka tie spéj právus vairumus jaunagentu komunistiski "izglítot", un párzinát.un noturét savá vidé.

Tomér nekatreiz agentiem izdodas iedabútm 5.kol. tos,uz kuriem vadíba noráda. Ir grúti izspiegojami un ari grúti, vai pavisam neiedabúna 5. koloná. Šádiem nelokamiem, seviški ja tie ir jauni cilvéki, funkcionárs uzdod viniem nolikt aizmuguré speciali apmácítus agentus. Tie médz uzsvaru likt uz draudzíbu un mégina par katru cenu ar nelokamajiem nanákt draudzígás attiecíbás. Ja tas maz ko dod, tad attiecígie agenti párness savu "draudzíbu" ari uz nelokamá tuviniekiem, radiem un istajiem draugiem un ja vajadzígs, "draudzíbai" pievieno vél "izpalídzíbu". Reizém tas velkas gadiem ilgi un nobeidzas tomér ar agentu neveiksmi, bet reizém, agenti ieurbusies nozímétá tuvumá un caururbusies visiem vina nolúkiem, uzdevumiem, attiecíbám májá, darbá un sabiedríbá un izpétijusi visas vinu ma teriálás, darba un naudas búsanas, beidzot atrod punktu, no kura izejot funkcionára uzdevums piepildas un antikomunists beidzot top par kom. agentu.

Lielo funkcionáru neavlaidíba ir tá, ar kuras pal síbu vini gúst miltu panákúmus. Un funkcionara postenis ir izvedots tá, ka viná var savá slepenajá darbíbá ielikt savas visa veida zinášanas un savas dabas dotíbas un ar savu neizsíkstoso energiju un neatlaidíbu un degsmi kalpot komunismam, gúst milzu panákumus. Tapéc zem spéjigajiem, energiskajiem, uz devumem

labi sagatavotajiem, un ticíbas pilnajiem komunismam, funkcionáriem5.kolkom. slepená armija funkcioné aizvien teicami. Agenti iet uz vinu pavélém
slepenajá darbá, pa vienam, vai neredzamas frontes veidá un tie nosaka aizvien tá, ka agenti paveic uzdevumus nepamaníti. Ne katreiz dodas agentiem
funkcionárs tapéc lauj pieiet pie uzdotá izvešanas no izdevígákás puses,
moráda iet tálus aplinkus celus. Grútákajiem gadijumiem funkcionár;
aizvien uzstáda darbíbas plánus un liek agentiem cieśi pie tiem turéties.

Vini prot ari labi veidot 5.kol. specialistu kopas. Tá pastáv kímiku, farmaceitu, laborentu, karšu zímétáju, korespondentu, árstu, žélsirdígo másu, slimo kopéju, (vai ari kopígi sanemot slámnícu personala kopa) pártikas veikalu darbinieku, kafejnícu, viesnícu personala, šoferu un daudzu citu profesiju un árodu kopas. Dažas no ším kopám savác prieká komunistiem vértígus medicinas, kímijas, technikas u.t.t. jaunumus. Citas no ším grupám atkal izved tik síku spiegošanu, kádu neiespéj nespecialisti. Dažas ari palídz izvest sodus ká pie antikomunistiem, tá ari pie agentiem -atkritéjiem, zem visdažádakajámmaskám maskám.

Táda seit tikai galvenás línějús atzíméta, ir lielá funkcionára darbíba se fina diktatoriskajám pavélém nelauj izplénét 5.kol. disciplina un bargie sodi agentiem. Civilá loká demokratijás nav neviena lídzíga postenajo funkcionára darbíbas ideologiskais pamatojums ir vina fanatiská ticíba komunismam un ar to sasaitítá cenšanás izpildít kom. centra uzdevumus, iekams demokratiju atbildígo darbinieku darbíbas ideologiskais, juridiskais un faktiskais pamatojums aizvien saknojas tautas gribá.

Funkcionáru rajoniem apvienojoties ronas lielákas vieníbas 5.kol. darbíbai. To vadítáji iztaisa sava veida 5.kol. štábu. Tas raugás lai funkcionári ievérotu kom. c entra noteikumus.

Tas pēta ari un liek funkcionāriem vērā nemt , savas tautas mentalitati un pārzina šķiru prasības. Tas viss kom. jazina loti sīķi, lai zinātu ko laudīm solīt lai tos pārdabūtu kom. pusē.

Sis savveidígais kom. slepenais stábs ir reizé ari savas zemes jaunátnes pétisanas instituts un uzstáda veidus, ká jaunátni iedabút 5.koloná.

Siem 5.kol. augstajiem víriem nekrít lielá svará dabas dotíbas un izglítíba, bet gan nopelni komunistu labad.

Komunisti loti saudzé savas 5.kol. organizatorus, vadítájus un skolotájus. Ja káds no tiem tiek izsists iz ierindas, tad tas 5.kol. liels zaudéjums. Vissvarígakie pódéja laiká skaitás vadítáji un tapéotiesi vintur ir ievesta pakápju sistema. Un skolotájus aizstáv jau pasu demokre ir ievesta pakájju sietema. Un skelotejus -agentus, istáv jau pašu demokra kratiju likumi, jo tie par párkápumu skaita ja ir lietiški pierádijumi, bet par komunisma skaidrošamu nesoda, pat neierobežo vinu darbíbu. Un 5. kol specialisti organizatori, jau párdzívojuši savu laiku, tiem m v vairs kum jaunu vietu kur šo kolonu oraganizét, tájo kom. 5. kol. jau párkláj visu zemes lodi, tikai vél vietam vinas tíklis ir retáks un citur atkal biezáks. Tapéc organizatori top par vadótájiem vai sakarnéekiem visas valsts mérogá.

Pakápju sistému var dzívé saskatít daudz kur, Ari parası já armijá pastáv pakápju sistema, bet te 5.kol. pie vadítájiem tá ir ieve ta galvenám kártám lielo vadítáju drošíbas dél. Kareivji pazíst savus vien savus tiešos priekšniekus-virsniekus, bet zina ari savus generalus un štába vírus. Iekams agenti zina vienígi dažus no savien, ne visai augstiem, priekšniekiem.

Tad vél, kareivji dodas cínás zem savu virsnieku vadíbas, bet kom. agenti dodas uzdotajos "slepenajos darbos pa vienam, vai kopá ar citiem agentiem, nevienam priekšniekam klát niesot. Vadítáji paši pavisam reti piedalas slep. darbíbá un vienígi spiego, ja izspiegojamais tém gadas pavisam celá. Vinu uzdevums ir caur sakarniekiem vai palígiem ríkot un raudzíties vai ríkojumi tiek ari izpildíti. Zináms, ari pédéjo tie izdara caur "uzticíbas" agentiem. Ari sodus nosaka vadítáji, bet tos izpilda atkal tikai agenti.

Par agentu iekrišamu drošíbas iestážu izmekléšaná, 5. kol. vadíba daudz nebědá, jo tas loks, ko agents var atklát nav liels un pietam, iekritušais agents zinádams ka, ja viná atklás ko vairák, neka tas tam jau iepriekš norádíts, tad

vinu sagaida 5.kol. bargia sodi, un ja tie nespés vinu sniego tad bús jacieś piederíem, kas reizém ari nezina ka ett vinéjais ir komagents, un ja 5.kol. vadíba neliks sodu izpildít túlin, tad tas var nákt péc ilgáka laika, bet reiz tomér sods bús. Un katris iekritusais agents prot drosíbas iestádés runát noteikti un skietami patiesi, bet to visu tas iemácijies komunistiskás skolosanás laiká un péc katris vadátájs pie iekrisanas jautájuma apstájas loti bieži un síki iztirzá kas iekritusam jaruná un káda stája tam tádás reizés jaietura.

No ierindas izsistá agenta vietá túdal stájas cits, gan ar citu stáju un citiem panémieniem, bet tiem pasiem uzdevumiem. Bet ja izoléts tietiek káds no vadítájiem, péc kom. noteikumiem skolotais izlases cilvéks, tad robs ir liels. Izlases cilvéki sastopami reti un nekatreiz tie ir iedmő búnami 5.koloná. Ari procedura ir ilga un gara, kamér no viniem izkúnó párliecýnátu komunistu. Tas prasa lielas púles un galvenais, ilgu laiku. Tadél ari kom. tik loti saudzé savus 5.kol. "lielmeisterus. Bez púlém un laika me izlases cilvéka izkúnosanas par ístu komunistus, vajadzígi ari lieli lídzekli, bet par tiem kom. centris gan nebédá.

Lai 5.kol. vadítáji bútu droši, tiem ari obligati jaiemácas bút aktieriem un aizvien un neatlaidígi spélét nekomunistu priekšá ultrá

deionalistus.

Te piemērs kā funkcionāra palīgs izvērš sevi par istu demokratu un dedsīgu patriotu. Tas ir lielas iestādes liels ierēdnis un vada visu 5.kol. šai iestādē, kura gan pagaidām ir nostiprinājusies tikai vienā nodalā, het kuru tas ceņēsa ar visādiem panēmieniem ieaudzināt visā iestādē.

Testades/iesvétes aktá viná pieteic ka deklamés savu daejeli. Sim svinigajam gadijumam tieši veltītu dzejoli, un nodeklamē loti patriotisku, gan ne visai meistariski darinátu dzeju. Par to sajúsmá klausítáji un ari pats lestades direktors, nevainojams demokrats un patriots. Tikai pec dazas darbinieces, ar kurám strádáju lídzás, nepártraukti sirsnígi smej. Més citas neliekamies to sin dzirdam, jo zinám ka tás ir komunistes unar mums nedalas ne priekos,nedz bédás.Tikai śoreiz gen viena no vinám sák mums stástít: Grúti lúk gája músu vadítájam, jau visu pagájuso nedelu, vins rakstija so avu dzejoli, bet nekas nesanáca, bija mums jaiet vinam paligá šai mákslas Wbjekta darinášaná, bet vél grúták vinam gája ar ši ražojuma iemácíšanos no galvas, lai to nodeklamétu par savéjo, un més sodien tricéjém par vinu, kaut jel viná deklamájot neapstátos, bet funkcionárs paliek funkcionárs, kaut ari tads mazaks funkcionars, tam tomér obligati jadves demokratisms un patriotisms, un jabauda pilna uzticíba savá apkártné, otrám kártám ,aizdomás turéts funkcionárs neder ari saviem laudím un tiem no táda jaatraujas jo var reizé iekrist ar vinu."

Tá 5.kol. vadíba visdažádakos veidos censas sev nodrosinát patriotus slavnium laimígi no siem vadítájiem ir tie, kas prot un spéj nepártraukti spélét.